

**WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM
DORADZTWA ZAWODOWEGO**

**SZKOŁA PODSTAWOWA IM. KRÓLA ZYGMUNTA AUGUSTA
W WASILKOWIE**

I Podstawa prawna

- Prawo oświatowe - art. 292 ust. 1 Ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę art. 109 ust. 1 pkt 7 Ustawy – Prawo oświatowe
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz. U. z 1996 r., Nr 67, poz. 329 ze zm.) zobowiązuje placówki oświatowe do „przygotowania uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia”.
- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982r . – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2003 r., Nr 118, poz. 1112, Nr 137, poz.1304, Nr203, poz. 1966, Nr 228, poz.2258 oraz z 2004 r., Nr 96, poz. 959 i Nr 179, poz. 1845) – dotyczy zasadności zatrudnienia w szkole doradcy zawodowego.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. z 2001r. Nr 61, poz. 624, z 2002 r. Nr 10, poz. 96, z 2003 r. Nr 146, poz. 1416) nakładają na dyrektorów i rady pedagogiczne „obowiązek organizacji wewnątrzszkolnego systemu poradnictwa zawodowego oraz zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu”.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 stycznia 2018r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach. Zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem kształcenia i kariery zawodowe prowadzą nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych i specjaliści.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 marca 2017 roku w sprawie ramowych planów nauczania dla szkół publicznych.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 roku w sprawie zasad organizowania i udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach;
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 roku w sprawie doradztwa zawodowego.

II Założenia ogólne

Praca zawodowa stanowi jedną z głównych form aktywności ludzkiej. Realizowana jest w okresie dorosłości, czyli w czasie największych możliwości człowieka. Zanim to jednak nastąpi, potrzebny jest wybór zawodu i odpowiednie do niego przygotowanie. Szczególnie chętnie z pomocy doradczej korzystają dzieci i młodzież, dla których współczesna rzeczywistość niesie tyle nowych i trudnych wyzwań, że najbliższa rodzina czy rówieśnicy nie są już w stanie pełnić roli doradczej. Dlatego jednym ze sposobów przewycięzania obaw wobec tego, co nowe i nieznanne, jest szeroko rozumiana edukacja oraz związane z nią poradnictwo zawodowe. Uczeń kończący szkołę i wchodzący na rynek pracy, powinien być przygotowany do planowania kariery zawodowej, a podejmując decyzje winien brać zawsze pod uwagę swoją wiedzę, umiejętności, zainteresowania, mieć na uwadze potencjał intelektualny, społeczny oraz czuć odpowiedzialność za własne decyzje. Istotą działań WSZD jest przygotowanie ucznia do funkcjonowania w społeczeństwie i nabycie umiejętności planowania własnej kariery zawodowej (wyboru ścieżki edukacyjnej)

W Szkole Podstawowej im. Króla Zygmunta Augusta w Wasilkowie orientacja i poradnictwo zawodowe obejmują następujące etapy:

etap I – preorientacja zawodowa dzieci w oddziałach przedszkolnych obejmuje wstępne zapoznanie z wybranymi zawodami oraz pobudzenie i rozwijanie zainteresowań i uzdolnień.

etap II – orientacja zawodowa dzieci w klasach I–III obejmuje poznanie pracy w wybranych zawodach w ramach kształcenia zintegrowanego.

etap III – orientacja zawodowa dzieci w klasach IV–VI polega na wstępnej analizie znaczenia pracy w życiu osobistym człowieka i w życiu całych społeczeństw oraz organizacji pracy i jej efektów na przestrzeni czasu.

etap IV – doradztwo zawodowe w klasach VII - VIII opiera się na przygotowaniu uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania, przy wsparciu doradczym, decyzji edukacyjnych i zawodowych, uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

III Cele orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego

1. **Poznanie własnych zasobów**, m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia
2. **Świat zawodów i rynek pracy**, m.in.: poznanie zawodów, wyszukiwanie oraz

przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.

3. **Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie**, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.
4. **Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych**, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całonocnego poradnictwa kariery.

IV Realizacja programu

Orientacja zawodowa klasy I-III

Cele szczegółowe:

1. Rozwijanie zainteresowań uczniów, wzmocnianie wiary we własne siły.
2. Kształtowanie pozytywnego stosunku do pracy.
3. Poznawanie pracy w wybranych zawodach, szczególnie z najbliższego otoczenia.
4. Budzenie zainteresowań uczniów różnorodną działalnością zawodową ludzi, określanie, jakie cechy musi posiadać przedstawiciel danego zawodu.
5. Rozwijanie zdolności manualnych, wyrabianie nawyków systematyczności i obowiązkowości w szkole, zachęcanie do pracy w zespole.
6. Kształtowanie wyobrażeń i życzeń zawodowych.

Orientacja zawodowa w klasach IV-VI

Cele szczegółowe :

1. Poznawanie znaczenia pracy w życiu indywidualnym i w społeczeństwie, organizacji pracy i jej efektach na przestrzeni czasów.
2. Ułatwianie uczniowi poznawanie siebie -swoich mocnych stron.
3. Wspieranie wrażliwości ucznia, podkreślanie walorów dziecka- zwłaszcza artystycznych.

4. Wpajanie zasad szacunku dla każdej rodzaju pracy.
5. Prezentowanie siebie w roli zawodowej.
6. Kształtowanie cech charakteru niezbędnych w późniejszej pracy zawodowej jak: obowiązkowość, punktualność, systematyczność, doprowadzanie czynności do końca.
7. Inspirowanie uczniów do myślenia o przyszłości i planowanie swojej kariery zawodowej.
8. Wyjaśnianie znaczenia pracy zawodowej w życiu człowieka.
9. Analiza mocnych i słabych stron w kontekście wymarzonego zawodu.
10. Rozwój zainteresowań, zdolności, umiejętności i sprawności przydatnych w pracy zawodowej.
11. Wzbudzanie motywacji do podejmowania działań w kierunku indywidualnych planów zawodowych.
12. Wyposażanie uczniów w wiadomości o zawodach i drogach kształcenia.

Doradztwo zawodowe w klasach VII i VIII

Cele szczegółowe:

1. Uświadomienie uczniom potrzeby świadomego i rozważnego wyboru kierunku dalszego kształcenia, wyboru zawodu.
2. Zapoznanie młodzieży z czynnikami trafnego wyboru zawodu.
3. Uzmysłowanie uczniom potrzeby samopoznania.
4. Określenia własnych zainteresowań, zdolności, umiejętności, cech charakteru, temperamentu, systemu wartości.
5. Określenie własnych preferencji i predyspozycji zawodowych - pomoc uczniom w określeniu celów zawodowych.
6. Zapoznanie młodzieży z możliwościami kształcenia na poziomie ponadpodstawowym w Polsce i w Unii Europejskiej.
7. Zapoznanie młodzieży z sytuacją na rynku pracy i możliwościami zatrudnienia w różnych zawodach.
8. Zapoznanie uczniów z metodami aktywnego poruszania się na rynku pracy.

Treści programu

1. Rozpoznawanie i rozwijanie własnego potencjału zawodowego:

- Odkrywanie i określanie indywidualnych mocnych stron;
- Poznawanie własnych ograniczeń w wyborze zawodu;

- Konfrontacja swojego systemu wartości z wymogami zawodu;
- Określenie swojego typu osobowości i konfrontowanie go z potencjalnymi zawodami;
- Określenie własnych preferencji i predyspozycji zawodowych;
- Analiza własnej sytuacji zdrowotnej w kontekście wybranego zawodu.

2. Poznawanie świata zawodów:

- Poznawanie świata zawodów z uwzględnieniem różnych kryteriów podziałów zawodów;
- Poznawanie zawodów uznawanych za zawody przyszłości;
- Poznawanie niektórych zawodów w miejscu pracy i ludzi wykonujących poszczególne zawody;
- Poznawanie zawodów w najbliższej okolicy.

3. Poznanie możliwości kształcenia w określonych kierunkach i wybranych zawodach:

- Zapoznanie uczniów ze strukturą systemu edukacji w Polsce;
- Zapoznanie młodzieży z możliwościami nabywania kwalifikacji i doskonalenia zawodowego w systemie pozaszkolnym;
- Zapoznanie uczniów z możliwościami kształcenia w na terenie powiatu i region;
- Zapoznanie młodzieży z kryteriami przyjęć do wybranych przez uczniów szkół;
- Poznanie możliwości kontynuacji nauki w Unii Europejskiej i na świecie.

4. Rynek pracy:

- Zapoznanie uczniów z sytuacją na rynku pracy w Polsce i na lokalnym rynku pracy;
- Zapoznanie młodzieży z prognozami dotyczącymi zatrudnienia, zawodami przyszłości;
- Zapoznanie młodzieży z metodami aktywnego poruszania się na rynku pracy;
- Możliwości wsparcia ze strony Powiatowego Urzędu Pracy.

V Spodziewane efekty wynikające z wdrożenia Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego

1. Uczniowie lepiej poznają siebie, swoje mocne strony.
2. Uświadomią sobie potrzebę rozpoznawania własnych predyspozycji potrzebnych do wykonywania określonych czynności (zawodów).
3. Zdobędą wiedzę dotyczącą efektywnego komunikowania się z innymi ludźmi.

4. Zdobędą wiedzę dotyczącą ścieżek kształcenia oraz informację o różnych zawodach.
5. Poznają w ogólnym zarysie rynek pracy.
6. Zdobędą wiedzę o systemie kształcenia ponadpodstawowego.
7. Poznają zasady rekrutacji do poszczególnych szkół ponadpodstawowych.
8. Efektywniej będą podejmować decyzje o dalszym kształceniu.
9. Z pomocą rodziców i nauczycieli będą potrafili rozwiązywać problemy edukacyjno-zawodowe.
10. Rodzice i nauczyciele uzyskają pomoc i wsparcie w zakresie doradztwa zawodowego.

VI Adresaci WSDZ

- Uczniowie
- Nauczyciele
- Rodzice
- Środowisko lokalne
- Instytucje wspierające WSDZ

VII Osoby odpowiedzialne

- Dyrektor
- Doradca zawodowy/koordynator
- Wychowawcy
- Specjaliści/terapeuci
- Nauczyciel bibliotekarz
- Nauczyciel informatyki
- Pozostali nauczyciele przedmiotowi

VIII Metody i formy realizacji

- Praca grupowa
- Konsultacje indywidualne
- Wykłady
- Dyskusje
- Burza mózgów
- Warsztaty
- Pogadanki
- Prelekcje

- Prezentacje multimedialne
- Filmy
- Testy
- Ankiety
- Kwestionariusze
- Gry
- Konkursy
- Lekcje wychowawcze, biblioteczne
- Gazetka – tablica
- Wycieczki zawodoznawcze i tematyczne
- Kółka zainteresowań

IX Współpraca ze środowiskiem i instytucjami

- Biuro Edukacji
- ORE
- CKP/CKU
- OHP
- Fundacje, poradnie
- Koordynator dzielnicy
- Targi pracy
- Targi edukacji
- Szkoły zawodowe
- Uczelnie wyższe
- Szkoły – dni otwarte
- Przedsiębiorcy

X Zasoby (w zależności od stosowanych metod)

Sala multimedialna, sala komputerowa, programy komputerowe, rzutnik, tablica interaktywna, materiały drukowane – ulotki, informacje o zawodach, informatory o szkolnictwie ponadpodstawowym, informator o szkolnictwie zawodowym, publikacje – Perspektywy, narzędzia diagnostyczne, komputery – adresy internetowe (praca, uczelnie, szkoły zawodowe), wychowawcy, nauczyciele przedmiotowi (technika i informatyka, WOS, inne.)

XI Ewaluacja programu

Realizacja programu powinna być na bieżąco monitorowana.

Proponowane techniki analizy jakościowej programu to:

- analiza dokumentacji (dzienniki – tematy zajęć);
- analiza wytworów uczniów.
- obserwacja poziomu zaangażowania i motywacji, zachowań uczniów.

ZAŁĄCZNIKI

- Program Doradztwa Zawodowego
- Plan działań Wewnętrznej Systemu Doradztwa Zawodowego na każdy rok szkolny.